

ВРХОВНИ ШТАБ БИО ЈЕ У ТОЛИСАВЦУ

Између 20. и 26. августа у мојој кући у селу Толиоавцу одржан је састанак Штаба Ваљевског партизанског одреда, Састанци су присуствовали Здравко Јовановић, Милосав Милосављевић, Драгојло Дудић и Сретен Читаковић. На том састанку донета је одлука о чишћењу овог краја и стварању слободне територије.

Последњег дана августа донета је одлука о чишћењу Столина и Крупња. Првог септембра ослобођене оу Столице, а одмапотом и Крупња.

Тито је дошао у Столице у друштву са Драгојлом Дудићем, Родољубом Чолаковићем и Милошем Минићем. Мени су рекли „Ово је друг Тито, главни секретар наше Партије и предајемо ТУ. га на чување под партијском и моралном одговорношћу!

Ја сам у то време био командант позадинске базе за прихватање и одашиљање веза са овим странама, Руководио сам и мобилизационим центром.

Тито је са Сталиним члановима Врховног штаба становао у такозваној „Жутој кући“ у Столицама, Ја оам био задужен за обезбеђење Врховног штаба. Нико није могао улазити у „Жуту кућу“ без моје дозволе, осим омладица Милинка Радичевића, коме сам дали овлашћење да у граду набавља потребне ствари за Врховни штаб.

Чланови Врховног штаба хранили су се са казана, са којег су се хранили и остали партизани. Не сећам се да је за време боравка Врховног штаба у Столицама друг Тито иступио као говорник на окуповима. Сећам се да је Родољуб Чолаковић одржао пет-шест говора партизанима приликом одлаока у борбу.

Оно познато саветовање у Столицама трајало је неколико дана. Кад је Стари предат мени на чување, рекао ми је: „Мико, долазиће наши другови овде. Ти ћеш их легитимисати и пуштата код мене!“

Сећам се кад су дошли Босанци. Било их је пет. Међу њима су били Славиша Вајнер и Слободан Принцип Сељо, а с њима је као пратилац дошао Грујо Новаковић.

Друг Тито је једног дана добио од Душана Јерковића писмо на четири и по странице. Јерковић је писао из ослобођеног Ужица. У пиому обавештава како су трајале борбе, о заробљавању

оружја и муниције, пише да је фабрика оружја у Ужицу почела с радом и да дневно избацује по 180 пушака, а надају ое да ће ускоро производити преко 200 пушака дневно. У истом пиому јашва да оу Врховном штабу послали и прву пошиљку оружја. Ту је било 280 пушака партизанки. Тај број добро знам, јер сам ја вршио расиоред добијених пушака.

Чини ми се да је друг Тито рекао да су му јавили да је у Ужицу заплењено 75 милиона динара. Стари је то писмо прочитао пред свима ш онда је рекао:

— Другови, од данас смо сигурни да са Хитлером мож)емо водити рат шест мсеци! . .

Кад је то рекао у простормји нас је било пет-шест партизана.

Услед све неоигурније ситуације и честог надлетања непријатељоких авиона, предложио оам другу Титу да променимо месгто седишта Врховног штаба. Предложио сам овоју кућу у селу Толисавцу.

Друг Тито са члановима Врховног штаба напустио је Столиц баш у време надлетања немачких штука. Врховни штаб са једном радио-станицом, коју смо тих дана запленили, прешао је тако у село Толисавац. Титу сам дао на располагање овоју опаваћу собу. Ствари из те ообе, које је друг Тито употребљавао, и данас су код мене, а у Музеју у Белој Цркви налази се фотографија те собе, са крвстом на коме је опавао врховни командант Тито.

У мојој кући у Толисавцу друг Тито је остао до борбе на Завлаци. Тада је напустио Толисавац и прешао у Ужице. Тачног датума тог преласка више се не оећам.

Михаило ВУЈКОВАЦ